

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2345/2552

นายวันชัย รักษาศิลป์โจทก์ นางศรีบุญญา รักษาศิลป์จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1516

ย่อ / หลักกฎหมาย

โจทก์ฟ้องโดยอาศัยเหตุหย่าตาม ป.พ.พ. มาตรา 1516 (4) โดยอ้างว่าจำเลยจงใจละทิ้งร้างโจทก์ไปเกินหนึ่งปีไม่ได้ระบุถึงการสมครใจแยกกันอยู่เพราะไม่อาจอยู่ร่วมกันฉันสามีภริยาได้โดยปกติสุขตลอดมา แม้โจทก์จะอ้างข้อตกลงแยกทางตามเอกสารท้ายคำฟ้องก็ตาม แต่เหตุหย่าตาม มาตรา 1516 (4/2) นั้น ไม่ได้มีเพียงระยะเวลาที่แยกกันอยู่เกินสามปีเท่านั้น ยังต้องมีองค์ประกอบอื่นอีกคือต้องเป็นเพราะเหตุที่ไม่อาจอยู่ร่วมกันฉันสามีภริยาได้โดยปกติสุขตลอดมา ซึ่งโจทก์ไม่ได้บรรยายถึงองค์ประกอบดังกล่าวไว้ ฟ้องของโจทก์ในประเด็นนี้จึงไม่ชอบ ถือว่าคำฟ้องของโจทก์ไม่มีเหตุหย่าตามบทบัญญัติในมาตรา 1516 (4/2) โจทก์ยอมรับว่าโจทก์เป็นผู้ออกจากบ้านพักของจำเลยไปเอง กรณีจึงถือว่าโจทก์สมครใจแยกกันอยู่กับจำเลยฝ่ายเดียว จำเลยหาได้สมครใจแยกกันอยู่กับโจทก์แต่อย่างใดไม่ จำเลยจึงไม่ได้ละทิ้งร้างโจทก์เกินกว่าหนึ่งปี อันจะเป็นเหตุให้โจทก์ฟ้องหย่าจำเลยได้ตาม ป.พ.พ. มาตรา 1516 (4) ?? ?? ?? ?? 1/1

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องและแก้ไขคำฟ้องขอให้บังคับจำเลยหย่าขาดจากโจทก์ทันที และให้บุตรทั้งสองอยู่ในความปกครองของโจทก์ฝ่ายเดียว หรือโดยปกครองร่วมกันกับจำเลย จำเลยให้การและฟ้องแย้ง ขอให้เพิกถอนอำนาจปกครองบุตรทั้งสองของโจทก์โดยให้อำนาจปกครองบุตรทั้งสองอยู่ในความปกครองของจำเลยฝ่ายเดียว โจทก์ให้การแก้ฟ้องแย้งขอให้ยกฟ้องแย้ง ศาลชั้นต้นพิพากษาให้โจทก์และจำเลยหย่าขาดจากกัน ให้โจทก์จ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรทั้งสองเดือนละ 7,500 บาท นับแต่เดือนธันวาคม 2545 เป็นต้นไป และเงินเพิ่มในอัตราร้อยละ 10 ของเงินเดือนที่โจทก์ได้รับเพิ่มขึ้นในแต่ละเดือนนับแต่เดือนธันวาคม 2545 จนกว่าบุตรทั้งสองจะบรรลุนิติภาวะ ให้โจทก์ชำระค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรทั้งสองในส่วนของขาด 160,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ของต้นเงิน 160,000 บาท นับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษา (19 พฤศจิกายน 2545) เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่จำเลย ให้เด็กชายชาญศักดิ์และเด็กหญิงศิริณภายอยู่ในความปกครองของจำเลยฝ่ายเดียว ค่าฤชาธรรมเนียมและค่าทนายความทั้งสองฝ่ายให้เป็นพัวคำขออื่นตามฟ้องและฟ้องแย้งให้ยก จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 6 แผนกคดีเยาวชนและครอบครัวพิพากษาแก้เป็นว่า ให้ยกฟ้องโจทก์เฉพาะข้อที่ขอหย่าจำเลย ให้โจทก์ชำระค่าฤชาธรรมเนียมแทนจำเลยในชั้นอุทธรณ์ โดยกำหนดค่าทนายความ 3,000 บาท นอกจากที่แก้คงให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น โจทก์ฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า สำหรับประเด็นเรื่องฟ้องหย่านี้ จำเลยได้แก้ฎีกาด้วยว่า โจทก์ฟ้องโดยอาศัยเหตุหย่าตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1516 (4) "จงใจละทิ้งร้างอีกฝ่ายหนึ่งไปเกินหนึ่งปี" มิได้อ้างเหตุหย่าตามมาตรา 1516 (4/2) "สมครใจแยกกันอยู่เพราะเหตุที่ไม่อาจอยู่ร่วมกันฉันสามีภริยาได้โดยปกติสุขตลอดมาเกินสามปี" ฎีกาของโจทก์ที่อ้างเหตุการแยกกันอยู่เกินสามปี จึงเป็นการฎีกานอกคำฟ้อง โจทก์ย่อมไม่อาจขอให้ศาลฎีกาบังคับให้โจทก์จำเลยหย่ากันตามมาตรา

1516 (4/2) ได้นั้น ศาลฎีกาเห็นว่าควรหยิบยกขึ้นมาวินิจฉัยเป็นข้อแรกว่า เหตุหย่าที่โจทก์กำหนดในฟ้องมีเพียงกรณีตามมาตรา 1516 (4) เพียงประการเดียว หรือสองประการตามมาตรา 1516 (4) และมาตรา 1516 (4/2) เห็นว่า ตามคำฟ้องของโจทก์ระบุเหตุหย่าเพียงการละทิ้งร้างกันเกินกว่าหนึ่งปี ไม่ได้ระบุถึงการสมครใจแยกกันอยู่เพราะไม่อาจอยู่ร่วมกันฉันสามีภริยาได้โดยปกติสุขตลอดมาเกินสามปี และแม้ว่าคำฟ้องโจทก์แนบข้อตกลงฉบับลงวันที่ 8 เมษายน 2540 ที่ระบุไว้ในข้อ 1 ถึงข้อตกลงแยกทางกันด้วยว่า "...นางศรีัญญา (จำเลย) ...มีความประสงค์ขอแยกทางกันอยู่ กับนายวันชัย (โจทก์) และนายวันชัยก็ยินยอม" ไว้ท้ายคำฟ้องก็ตาม แต่เหตุหย่าตาม 1516 (4/2) นั้น ไม่ได้มีเพียงระยะเวลาที่แยกกันอยู่เกินสามปีเท่านั้น ยังต้องมีองค์ประกอบอื่นอีกคือ ต้องเป็นเพราะเหตุที่ไม่อาจอยู่ร่วมกันฉันสามีภริยาได้โดยปกติสุขตลอดมาด้วย ซึ่งโจทก์ไม่ได้บรรยายถึงองค์ประกอบดังกล่าวไว้ ฟ้องของโจทก์ในประเด็นนี้จึงไม่ชอบ ไม่ถือว่าคำฟ้องโจทก์มีเหตุหย่าตามบทบัญญัติในมาตรา 1516 (4/2) กรณีสมครใจแยกกันอยู่เพราะเหตุที่ไม่อาจอยู่ร่วมกันฉันสามีภริยาได้โดยปกติสุขตลอดมาเกินสามปีด้วย ที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค 6 รับวินิจฉัยเหตุหย่าตามมาตรา 1516 (4/2) ดังกล่าว ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ดังนั้นเหตุหย่าที่จะต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์จึงมีเพียงประเด็นเดียวคือ เหตุหย่าตามมาตรา 1516 (4) กรณีจึงจะละทิ้งร้างเกินหนึ่งปีเท่านั้น คำแก้ฎีกาของจำเลยฟังขึ้น ศาลฎีกาไม่รับวินิจฉัยฎีกาของโจทก์ที่ว่า โจทก์กับจำเลยได้สมครใจแยกกันอยู่เป็นเวลาสามปีก่อนฟ้อง สำหรับเหตุหย่าเนื่องจากจงใจละทิ้งร้างเกินหนึ่งปีนี้ เห็นว่า ตามบันทึกตกลง นั้นได้บันทึกถึงเหตุที่โจทก์และจำเลยต้องทำบันทึกดังกล่าวที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอบ้านตากไว้ เนื่องจากโจทก์ไปมีความสัมพันธ์กับนางสาวอภิญญา ซึ่งต่อมาก็เป็นภริยาอีกคนหนึ่งของโจทก์และมีบุตรด้วยกันกับโจทก์ 1 คน โจทก์เบิกความยอมรับว่า ระหว่างที่โจทก์กับจำเลยอยู่กินเป็นสามีภริยากันนั้น จำเลยไม่เคยประพฤติตนเสื่อมเสียเกี่ยวกับเรื่องชู้สาวหรือทำให้โจทก์เสื่อมเสียเกี่ยวกับหน้าที่การงาน จึงไม่มีเหตุที่จำเลยจะต้องแยกทางกับโจทก์ อันจะเป็นเหตุให้จำเลยต้องดูแลบุตรทั้งสองแต่ลำพัง การบันทึกข้อความเรื่องแยกกันอยู่ดังกล่าวจึงเป็นความประสงค์อันเป็นเจตนาของโจทก์แต่ฝ่ายเดียว ดังที่ระบุไว้ในเอกสารดังกล่าว การที่จำเลยยอมลงลายมือชื่อในบันทึกตกลง เชื่อว่าเป็นเพราะเกรงว่าจะไม่ได้รับค่าอุปการะเลี้ยงดูจากโจทก์จริงตามที่จำเลยนำสืบ ดังเหตุผลที่ศาลอุทธรณ์ภาค 6 ได้วินิจฉัยไว้จึงชอบแล้ว การที่จำเลยยอมลงชื่อในบันทึก ดังกล่าวแม้ว่าจะตกลงกันเรื่องค่าอุปการะเลี้ยงดูกันมาก่อนดังที่โจทก์ฎีกา ก็ยังย่ำให้เห็นชัดแจ้งว่ามีสาระเพื่อได้รับค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรผู้เยาว์ทั้งสอง กรณีจึงไม่ใช่กล่าวอ้างขึ้นมอลอย ๆ ดังที่โจทก์ฎีกา การพิจารณาข้อความในบันทึกตกลง ในเรื่องแยกกันอยู่ จึงพิจารณาเฉพาะข้อความในเอกสารโดยไม่พิจารณาถึงเจตนาของจำเลยดังที่โจทก์ฎีกาย่อมไม่ชอบ ทั้งโจทก์ก็รับว่าโจทก์เป็นผู้ออกจากบ้านพักของจำเลยไปเอง กรณีจึงถือว่าโจทก์สมครใจแยกกันอยู่กับจำเลยฝ่ายเดียว จำเลยหาได้สมครใจแยกกันอยู่กับโจทก์แต่อย่างใดไม่ ดังนั้น จำเลยจึงไม่ได้ละทิ้งร้างโจทก์เกินกว่าหนึ่งปี อันจะเป็นเหตุให้โจทก์ฟ้องหย่าจำเลยได้ตามมาตรา 1516 (4) ซึ่งการไม่ให้โจทก์หย่าขาดจากจำเลยนี้ก็ได้ขัดแย้งกับข้อยุติเรื่องค่าอุปการะเลี้ยงดู ซึ่งโจทก์ต้องชำระตามคำพิพากษาศาลล่าง คดีไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยฎีกาข้ออื่นของโจทก์ เพราะไม่ทำให้ผลของคดีเปลี่ยนแปลงไป กรณีจึงไม่มีเหตุหย่าตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1516 (4) คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 6 ชอบแล้ว ฎีกาโจทก์ฟังไม่ขึ้น อนึ่ง สิทธิในการรับค่าอุปการะเลี้ยงดูเป็นสิทธิเฉพาะตัวของแต่ละบุคคลที่จะได้รับ การที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษาให้โจทก์จ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรทั้งสอง รวมกันมาเป็นการไม่ถูกต้อง ศาลฎีกาเห็นสมควรแก้ไข พิพากษาแก้เป็น

ว่าให้โจทก์จ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดูเด็กชายชาญศักดิ์ และเด็กหญิงศิริินภา คนละ 3,750 บาท นับแต่เดือนธันวาคม 2545 เป็นต้นไป และเงินเพิ่มในอัตราร้อยละ 10 ของเงินเดือนที่โจทก์ได้รับเพิ่มขึ้นในแต่ละเดือนนับแต่เดือนธันวาคม 2545 จนกว่าเด็กชายชาญศักดิ์จะบรรลุนิติภาวะ จากนั้นให้จ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดูเด็กหญิงศิริินภาเป็นเงิน 7,500 บาท นับแต่เดือนที่เด็กชายชาญศักดิ์บรรลุนิติภาวะเป็นต้นไป และเงินเพิ่มในอัตราร้อยละ 10 ของเงินเดือนที่โจทก์ได้รับเพิ่มขึ้นในแต่ละเดือนนับแต่เดือนที่เด็กชายชาญศักดิ์บรรลุนิติภาวะ นอกจากนี้ที่แก้คงให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค 6 ให้โจทก์ชำระค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาแทนจำเลย โดยกำหนดค่าทนายความ 3,000 บาท.

องค์คณะ

นพวรรณ อินทร์มพรรย์ · สุรัชย์ เอื้ออารีตระกูล · วิชา มั่นสกุล

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/2345/2552>